

Πατσιουρας Τριαντάφυλλος

ΑΜ β2011085

Το Κάστρο της Λάρισας

Διδάσκοντες καθηγητές
Γεώργιος Παπαϊωάννου
Δημήτριος Μεταλληνός

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1. Το κάστρο της Λάρισας – Γενικά στοιχεία**
- 2. Ιστορική προσέγγιση του κάστρου της Λάρισας**
 - 2.1. Το κάστρο της Λάρισας κατά τους προϊστορικούς χρόνους**
 - 2.2. Το κάστρο της Λάρισας κατά τη Βυζαντινή εποχή**
 - 2.3. Το κάστρο της Λάρισας κατά τη Λατινοκρατία**
 - 2.4. Το κάστρο της Λάρισας κατά την Επανάσταση του 1821**
 - 2.5. Το κάστρο της Λάρισας σήμερα**
- 3. Μουσειακή προσέγγιση του κάστρου της Λάρισας**

Βιβλιογραφία

1. Το κάστρο της Λάρισας – Γενικά στοιχεία

Το κάστρο της Λάρισας είναι ένα από τα αρχαία κάστρα της Ελλάδας. Η τοποθεσία ήταν οχυρωμένη από τους προϊστορικούς χρόνους και παρέμεινε ένα ισχυρό φρούριο κατά τη διάρκεια της κλασικής περιόδου και του Μεσαίωνα μέχρι τον 19ο αιώνα¹.

Τοποθεσία & Στρατηγικό Πεδίο

Στη βόρεια πλευρά της πόλης του Άργους υπάρχουν δύο λόφοι. Βορειοανατολικά είναι ο λόφος Ασπίς και βορειοδυτικά είναι ο λόφος Λάρισα. Ο λόφος Λάρισα είναι ο ψηλότερος με ύψος 289μ. Στην αρχαιότητα υπήρχε ένα άλλο κάστρο στην Ασπίς που δεν επιβίωσε. Υπήρχε ένας τοίχος ανάμεσα στα δύο κάστρα για την προστασία της πόλης από το βορρά².

Ονομασία κάστρου

Οι πρώτοι κάτοικοι της περιοχής ήταν οι Πελασγοί και τα ονόματα "Άργος" και "Λάρισα" είναι πελασγικά. Η σημασία του πρώτου ήταν η κοιλάδα και η τελευταία ακρόπολη.³

¹ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

² Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

³ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

Ιστορία κάστρου

Το κάστρο δημιουργήθηκε τον 6ο αιώνα π.Χ. αλλά υπήρχε μια οχύρωση από τους προϊστορικούς χρόνους και την εποχή των Πελασγίων. Το μεσαιωνικό κάστρο χτίστηκε αρχικά από τους Βυζαντινούς τον 10ο αιώνα.

Κατά τη βυζαντινή περίοδο το φρούριο είχε στρατηγική σημασία. Το 1203 τέθηκε υπό τον έλεγχο του άρχοντα του Ναυπλίου, Λέον Σγουρού. Το 1212 αιχμαλώτισε ο Όθων ντε λα Ροσ, ο δούκας του Βουργουνδού, και ελέγχθηκε από τους Φράγκους μέχρι το 1388.

Μεταξύ 1394 και 1463 καταλήφθηκε από τους Βενετούς. Το 1463 συνελήφθη από τους Τούρκους και παρέμεινε υπό τον έλεγχό τους μέχρι το 1822, διακόποντας το 1686-1715, όταν η Λάρισα ήρθε υπό τον έλεγχο του Ενετού Ναυάρχου Μοροζίνι. Η περιοχή απελευθερώθηκε από τους Έλληνες το 1822.

Περιγραφή κάστρου

Στο μέρος του κάστρου σώζονται ίχνη των μυκηναϊκών οχυρώσεων (13ος αιώνας π.Χ.) και μερικά από τα ογκώδη, μονολιθικά αρχιτεκτονικά

στοιχεία επαναχρησιμοποιήθηκαν σε αργότερα μεσαιωνικά μέσα άμυνας⁴.

Παρόλο που ο χώρος ήταν σε συνεχή χρήση από προϊστορικούς χρόνους μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, πήρε τη μορφή που βλέπουμε σήμερα στον Μεσαίωνα. Τα αρχαία τείχη, τα τμήματα των οποίων μπορούν ακόμα να θεωρηθούν ενσωματωμένα σε μεταγενέστερη τοικοποιία, ήταν ο κύριος οδηγός που χρησιμοποιήθηκε για την διαμόρφωση των μεσαιωνικών οχυρώσεων⁵.

Το φρούριο αποτελείται από την ακρόπολη στην κορυφή και ένα τείχος με κουρτίνα. Τα τείχη επιβάλλονται εκ νέου από πύργους, οι οποίοι, κατά κανόνα, είναι τριγωνικοί ή τετράπλευροι. Αργότερα, από τον 15ο αιώνα, με την άφιξη των όπλων, το κάστρο υποβλήθηκε σε εκτεταμένες οικοδομικές εργασίες και εκ νέου επιβλήθηκε με κυλινδρικούς πύργους⁶.

Τα κεντρικά γραφεία και οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις ήταν πιθανότατα μέσα στην ακρόπολη. Μια πρώτη εκκλησία της χιλιετίας βρέθηκε εκεί.

Το 1174, ένας μικρός ναός, αφιερωμένος στην Παναγία, χτίστηκε στον ίδιο χώρο. Η περιοχή μέσα στην κουρτίνα έγινε σιγά σιγά οικιστική, αλλά

⁴ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

⁵ Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

⁶ Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

αυτό δεν έχει εξερευνηθεί ακόμη. Υπήρχαν μεγάλες δεξαμενές και στα δύο περίφια του κάστρου. Διατήρησε αυτή τη μορφή μέχρι τα τέλη του 14ου αιώνα, με λίγες βυζαντινές και φραγκικές επιθέσεις και μεταβολές και κατέστησε τη Λάρισα ένα από τα τέσσερα πιο ισχυρά κάστρα στην Πελοπόννησο⁷.

Κατά τη διάρκεια του 15ου αιώνα, υπήρξε εκτεταμένη εκ νέου επιβολή των οχυρώσεων ως αποτέλεσμα του κάστρου που αλλάζει συνεχώς τα χέρια μεταξύ των Βενετών και των Οθωμανών, καθώς και οι εξελίξεις στην αμυντική αρχιτεκτονική που προκλήθηκαν από την άφιξη των όπλων. Μεταξύ αυτών των επεμβάσεων ήταν η κατασκευή του χωρίσματος που κόβει το νότιο τμήμα του εξωτερικού περιβόλου. Οι εξωτερικές άμυνες ενισχύθηκαν με μεγάλους κυλινδρικούς πύργους που είχαν βρόχους πυροβόλου όπλου. Ο τοίχος της ακρόπολης έγινε ψηλότερος και αναγκάστηκε να εφαρμοστεί με τριγωνικούς και τετράπλευρους πύργους και ένα ωοειδές. Την ίδια στιγμή, η βυζαντινή πύλη αποκλείστηκε και μια άλλη χτίστηκε λίγο περισσότερο προς τα δυτικά. Κάποιο σημείο μετά τα μέσα του 15ου αιώνα, ο πλέον κατεστραμμένος κυλινδρικός κεντρικός πύργος χτίστηκε στη νοτιοδυτική γωνία της ακρόπολης⁸.

⁷ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

⁸ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

Κατά τη διάρκεια του 16ου αιώνα εγκαταλείφθηκε το τμήμα του εξωτερικού περιβόλου νότια του χωρίσματος, ενώ ένα άλλο διαμέρισμα προστέθηκε στα νότια της πύλης της ακρόπολης δημιουργώντας μια εσωτερική αυλή. Στο ανατολικό άκρο του χωρίσματος κατασκευάστηκε μια δίοδος με διπλές πύλες⁹.

10

⁹ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

¹⁰ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/kastro-larissas-argos/>

2. Ιστορική προσέγγιση του κάστρου της Λάρισας

Η ιστορία των οχυρώσεων στον λόφο της Λάρισας ξεκινάει από τους προϊστορικούς χρόνους και φτάνει στην ελληνική επανάσταση του 1821. Από τα προϊστορικά κιόλας χρόνια η πόλη του Άργους είχε σπουδαίο γεωγραφικό ρόλο. Το κάστρο της Λάρισας ήταν ένας οχυρωμένος παρατηρητής και παράλληλα αποτελούσε και την τελευταία γραμμή άμυνας της πόλης¹¹.

Το κάστρο αναφέρθηκε για πρώτη φορά λόγω κατασχέτισης του από τον Λέοντα Σγουρό το 1203. Μετά το θάνατό του, διοικείται από τον Θεόδωρο Άγγελο μέχρι το 1212 και έπειτα πέρασε στα χέρια των δούκων της Αθήνας, της οικογένειας de la Roche και το 1309 στο σπίτι του de Brienne. Στις αρχές του 20ου αιώνα, ο Wilhelm Vollgraff ξεκίνησε τις ανασκαφές, οι οποίες επικεντρώνονταν κυρίως στην αποκάλυψη του εσωτερικού¹².

¹¹ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

¹² Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

2.1. Το κάστρο της Λάρισας κατά τους προϊστορικούς χρόνους

Η ανθρώπινη παρουσία στη Θεσσαλία πηγαίνει πίσω στην Παλαιολιθική περίοδο, όταν ο άνθρωπος και τα ζώα συνυπήρχαν πριν από 100.000 χρόνια¹³.

Ο πρώτος νεολιθικός πολιτισμός της Ευρώπης δημιουργήθηκε στη Θεσσαλία την 7η χιλιετία π.Χ. Σημαντικά ερείπια οικισμών από τη Νεολιθική περίοδο βρέθηκαν στο Σέσκλο, την Αργύσα, την Οτζάκη Μαγούλα, το Διμήνι¹⁴.

Η Θεσσαλία φιλοξενεί ένα μεγάλο ανακτορικό κέντρο του μυκηναϊκού πολιτισμού, τον Ιώλκο, που βρισκόταν στη θέση του σημερινού Βόλου. Ήταν από την Ιωλκού ότι οι Αργοναύτες έκαναν πλεύση. Αυτή η περίοδος χαρακτηρίστηκε από τη μετανάστευση και τη μετεγκατάσταση διαφόρων φυλετικών ομάδων¹⁵.

Κατά τη διάρκεια αυτών των ιστορικών χρόνων, οι Θεσσαλοί και οι Μαγνητικοί διαιρέσαν τη Θεσσαλία σε τέσσερα κράτη: τον Πελασγιώτη, τον Εσθαιέτιο, τον Θεσσαλιώτη και τον Φθιώτη, που μαζί σχημάτισαν τη

¹³ Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

¹⁴ Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

¹⁵ Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

Θεσσαλική ένωση. Οι αριστοκρατικές οικογένειες της εποχής ήταν οι Αλευάδες της Λάρισας, οι Εχεκρατίδες της Φαρσάλ και οι Σκοπάδες του Κρανόν. Στην πρώιμη ιστορική περίοδο η Θεσσαλία ήταν γνωστή για το ιππικό της και την μεγάλη παραγωγή και εξαγωγές σιτηρών. Κατά την περσική εισβολή το 480 π.Χ. Η Θεσσαλία δεν έδωσε αντίσταση και οι Περσών χρησιμοποίησαν έτσι την περιοχή ως χειμερινή βάση. Τον 5ο αιώνα π.Χ. δημιουργήθηκε αστάθεια και συγκρούσεις μεταξύ των Θεσσαλών και οι αριστοκράτες αντικαταστάθηκαν από τυράννους¹⁶.

Σκαρφαλωμένο πάνω από τη σύγχρονη πόλη του Άργους είναι το μεσαιωνικό κάστρο της Λάρισας σε υψόμετρο 289 μ. Από τα αρχαιολογικά ευρήματα δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι αυτά τα ερείπια επιστρέφονται τουλάχιστον στον 6ο αιώνα π.Χ., αλλά μπορεί να είναι πολύ μεγάλα καθώς η πόλη του Άργους έχει καταληφθεί για τουλάχιστον 7.000 χρόνια από τους προϊστορικούς χρόνους. Ένας τοπικός θρύλος είναι ότι το λόφο και το κάστρο πήραν το όνομά τους από τη νύμφη Λάρισα, κόρη του μυθικού ήρωα Πελασγού¹⁷.

Αξιοσημείωτα αρχαία κυκλώπεια τμήματα τοικοποιίας μπορούν ακόμα να φανούν από τη Μυκηναϊκή περίοδο, τα οποία αναμειγνύονταν στους

¹⁶ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

¹⁷ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

βυζαντινούς και αργότερα ενετικούς τοίχους του 10ου αιώνα. Τα τεράστια ορθογώνια μπλοκ, παρόμοια με εκείνα της Αρχαίας Τίρυνθας και των Μυκηνών, έχουν συμπληρωθεί και καλύπτονται με μικρότερες στρογγυλεμένες πέτρες, καθώς κάθε νέος κατακτητής ενίσχυσε το κάστρο και πρόσθεσε πύργους και προμαχώνες διαφόρων μορφών και μεγεθών για να την υπερασπιστούν¹⁸.

¹⁸ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

2.2. Το κάστρο της Λάρισας κατά τη Βυζαντινή εποχή

Κατά τη Βυζαντινή περίοδο, το φρούριο ήταν στρατηγικής σημασίας. Το 1203 τέθηκε υπό τον έλεγχο του άρχοντα του Ναυπλίου, Λέον Σγουρού. Το 1212 αιχμαλώτισε ο Όθων ντε λα Ροσ, ο δούκας του Βουργουνδού, και ελέγχθηκε από τους Φράγκους μέχρι το 1388¹⁹.

2.3. Το κάστρο της Λάρισας κατά τη Λατινοκρατία

Το 1388 η Μαρία d'Enghien πούλησε το Άργος και το κάστρο στους Βενετούς, αλλά προτού μπορέσουν να πάρουν την κατοχή τους, ο Nero Acciajuoli και ο δεσπότης Θεόδωρος Α πήραν το κάστρο. Τελικά το παραδίδουν στους Ενετούς το 1394. Το 1397, μετά από μικρή κατοχή από τους Οθωμανούς, η Λάρισα καταστράφηκε και εγκαταλείφθηκε. Οι Βενετοί επέστρεψαν στο κάστρο αλλά τελικά ήρθαν υπό την οθωμανική κυριαρχία από το 1463 έως το 1686, όταν επανελήφθησαν από τους Βενετούς κάτω από το Μοροζίνι. Περίπου το 1700, μια έκρηξη κατέστρεψε τον κεντρικό κυλινδρικό πύργο του κάστρου, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε ως κατάστημα σκόνης και ο προπύργιος που επέζησε μέχρι σήμερα ήταν κτισμένος στη θέση του. Κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς πάλι το 1715. Οι περιπέτειες του μνημείου θα συνεχιστούν

¹⁹ Κουμαρτζής Νικόλαος, 2008

κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης και οι μάχες διεξήχθησαν
εκεί²⁰.

21

²⁰ Κουματζής Νικόλαος, 2008

²¹ <http://eng.travelogues.gr/tag.php?view=10334>

2.4. Το κάστρο της Λάρισας κατά την Επανάσταση του 1821

Το κάστρο της Λάρισας συνδέθηκε σε μεγάλο βαθμό ιστορικά με την ελληνική επανάσταση του 1821. Η πολύ μεγάλη στρατιά του Δράμαλη φτάνει στο Άργος και ο Κολοκοτρώνης αποφασίζει ότι ο ελληνικός στρατός θα πρέπει να το καταλάβουν. Έτσι, ο Δράμαλης θα προσπαθούσε να πολιορκήσει την πόλη και οι ελληνικές δυνάμεις θα κέρδιζαν πολύτιμο χρόνο. Αρχικά ο Κολοκοτρώνης έστειλε στην περιοχή εκατό στρατιώτες. Στη συνέχεια προστέθηκαν και άλλοι και τελικά στην κατάκτηση του Άργους συμμετείχαν εφτακόσιοι Έλληνες με αρχηγό τον Δημήτριο Υψηλάντη²².

Οι ελληνικές δυνάμεις καταφέρνουν να κατακτήσουν το κάστρο της Λάρισας και το κρατούν μέχρι τις 24 Ιουλίου. Τότε, οι Έλληνες που ήταν μέσα στο κάστρο κατάφεραν να το εγκαταλείψουν με τη βοήθεια των Ελλήνων που ήταν στο στρατόπεδο των Μύλων και έκαναν αντιπερισπασμό. Το σχέδιο του Κολοκοτρώνη είχε πετύχει και οι Έλληνες είχαν καταφέρει να καθυστερήσουν για σχεδόν μισό μήνα τους Οθωμανούς. Ο χρόνος αυτός ήταν πολύτιμος καθώς οι ελληνικές

²² Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

δυνάμεις μπόρεσαν στο διάστημα αυτό να οργανώσουν την μάχη στα Δερβενάκια, στις 26 Ιουλίου²³.

24

²³ Γκίκας Π. Γιάννης, 1991

²⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=iEYBhYdLwk>

2.5. Το κάστρο της Λάρισας σήμερα

Στις ημέρες μας το κάστρο της Λάρισας λειτουργεί ως αρχαιολογικός χώρος. Είναι επισκέψιμος και κάθε χρόνο δέχεται κατά μέσο όρο 100.000 επισκέψεις από Έλληνες και ξένους τουρίστες²⁵

²⁵ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/kastro-larissas-argos/>

²⁶ https://www.argolisculture.gr/media/1644/larissa_triptyxo_24x34_gr_sm.pdf

3. Μουσειακή προσέγγιση του κάστρου της Λάρισας

Ο λόφος του της Λάρισας κατοικούνταν συνεχώς και παράλληλα διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο σε όλες τις εποχές καθώς αποτελεί ένα από τα ψηλότερα υψώματα της πόλης του Άργους. Στην αρχαία περίοδο εκεί ήταν χτισμένη η Ακρόπολη του Άργους και ένα αρχαίο θέατρο το οποίο σώζεται μέχρι και σήμερα. Στην ίδια θέση, σύμφωνα με ιστορικές αναφορές της εποχής, βρισκόταν και το θρησκευτικό κέντρο κατά τη βυζαντινή περίοδο²⁷.

Στις ημέρες μας το κάστρο της Λάρισας είναι αρχαιολογικής σημασίας μνημείο. Στους πρόποδες του λόφου όπου είναι τα απομεινάρια του κάστρου βρίσκεται το μουσείο του Άργους²⁸.

Το μουσείο του Άργους περιλαμβάνει δύο τμήματα, το "Καλλέργειο", που χτίστηκε το 1832, και μια νέα πτέρυγα, που προστέθηκε αργότερα. Τον Απρίλιο του 1932, οι κληρονόμοι του Ι. Καλλέργη δώρισαν το κτίριο στον Δήμο Άργους, το οποίο το 1955 το πρόσφερε και στο ελληνικό κράτος για να μετατραπεί σε μουσείο²⁹.

²⁷ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

²⁸ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

²⁹ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

Η ανέγερση της νέας πτέρυγας έγινε από τη Γαλλική Σχολή Αρχαιολογίας στην Αθήνα, υπό τη διεύθυνση του Ρώσου αρχιτέκτονα Φορμίν. Το Μουσείο "Καλλέρτζιον" εγκαινιάστηκε το 1957 και το νέο τμήμα το 1961³⁰.

Το Μουσείο περιλαμβάνει ευρήματα από τις ανασκαφές που έγιναν από την 4η Εφορεία στο Άργος και τις γύρω περιοχές, που κυμαίνονταν από το Μεσαλικυλικό (περίπου 2000 π.Χ.) έως την Ύστερη Ρωμαϊκή περίοδο (600 μ.Χ.), ευρήματα από τις ανασκαφές της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Μελέτες στη Λέρνα (Μύλοι), που χρονολογούνται από τη Νεολιθική έως την Μυκηναϊκή περίοδο (5000-1100 π.Χ.), και ευρήματα από τις ανασκαφές της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής στην Αρχαία Αγορά, την περιοχή του θεάτρου Άργους (από τα αρχαϊκά μέχρι τη ρωμαϊκή περίοδο) και το μυκηναϊκό νεκροταφείο της Νηρέας³¹.

³⁰ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

³¹ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

32

Τα πιο σημαντικά αντικείμενα του Μουσείου

Γλάστρα γεμάτη γέφυρα. Το σχήμα του αγγείου είναι μινωικής προέλευσης. Βρέθηκε στη Λέρνα και χρονολογείται από την Υστεροελλαδική περίοδο (15ος αιώνας π.Χ.)³³.

Φιγούρα ειδωλοπλαστικής που αντιπροσωπεύει έναν «κουροτρόφο», μια γυναίκα που τρώει ένα παιδί. Τα ειδώλια αυτού του τύπου έχουν βρεθεί

³² <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/arhaiologiko-mouseio-argous/>

³³ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

σε τάφους και οικισμούς της μυκηναϊκής περιόδου (14ος - 13ος αιώνας π.Χ.)³⁴.

Πρώιμη γεωμετρική πυξίδα (10ος-9ος αιώνας π.Χ.) διακοσμημένη με ένα πάνελ που περιέχει ένα maeander και παράλληλες γραμμές zig-zag. Το κουμπί στο καπάκι δείχνει την αττική επίδραση³⁵.

Καθυστερημένος γεωμετρικός κρατήρας. Ο κρατήρας με τις ψηλές, σχεδόν κάθετες λαβές, είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος αγγείου στην Αργολίδα. Είναι διακοσμημένο με πλαίσια που περιέχουν γεωμετρικά μοτίβα, άλογα και υδρόβια πτηνά. Είναι προϊόν ενός εργαστηρίου Argive³⁶.

Καθυστερημένος γεωμετρικός κρατήρας. Χαρακτηριστικό κρατήρα με δύο οριζόντιες και δύο κατακόρυφες λαβές, το προϊόν ενός εργαστηρίου Argive. Είναι διακοσμημένο με μια μετόπη που περιέχει τρεις χορευτικές γυναίκες και πτηνά νερού, ενώ τα φίδια απεικονίζονται στο κάτω μέρος της κοιλιάς³⁷.

Ρόδια από τερακότα. Είναι κατασκευασμένα από τροχούς ή χειροποίητα και χρονολογούνται από την ύστερη γεωμετρική περίοδο. Το ρόδι είναι

³⁴ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

³⁵ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

³⁶ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

³⁷ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

ένα σύμβολο της γονιμότητας και της διαβίωσης και έχει συνδεθεί με τη χθονική λατρεία (υπόκοσμο)³⁸.

Χάλκινο κούκλα και κράνος. Από τάφο του τέλους του 8ου αιώνα.

Τμήμα ενός κρατήρα διακοσμημένο με μια απεικόνιση της τύφλωσης του Κυκλώπου Πολυφέμου από τον Οδυσσέα και τους συντρόφους του. Χρονολογείται στον 7ο αιώνα π.Χ. και είναι το πρώτο παράδειγμα μνημειακής ζωγραφικής αγγείων που αναπτύχθηκε αργότερα στην Ελλάδα³⁹.

Άγαλμα του Ηρακλή. Είναι ένα ρωμαϊκό αντίγραφο και ανήκει στον επονομαζόμενο τύπο "Farnese". Μιμεί ένα πρωτότυπο άγαλμα του Λυσίππου για την Αγορά της Σικυώνος⁴⁰.

Μωσαϊκό πάτωμα. Οι προσωποποιημένοι μήνες του έτους με τα τυπικά τους σύμβολα παρουσιάζονται σε πίνακες. Προέρχεται από ένα σπίτι του 5ου αι. Μ.Χ. Φαίνεται ότι στο Άργος υπήρχε μωσαϊκό στο τέλος του 5ου ή στις αρχές του 6ου αιώνα π.Χ.⁴¹.

Κρατήρας κόκκινου μεγέθους. Αττικό ερυθρόμορφο βάζο που απεικονίζει τον αγώνα μεταξύ Θησέα και Μινώταυρου παρουσία της

³⁸ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

³⁹ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

⁴⁰ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

⁴¹ <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

Αριάδνης. Το αγγείο αποδίδεται στον ζωγράφο της Ερμοναξ και χρονολογείται στο 460-450 π.Χ.⁴²

⁴² <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>

Βιβλιογραφία

Γκίκας Π. Γιάννης (1991), Κάστρα. Ταξίδια στην Ελλάδα του θρύλου και της πραγματικότητας, εκδ .Αστήρ, Αθήνα, 1991

Κουμαρτζής Νικόλαος (2008), Κάστρα και Θρύλοι στην Ελλάδα, εκδ. Αρχέτυπο, Αθήνα 2008

<https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/kastro-larissas-argos/>

<http://eng.travelogues.gr/tag.php?view=10334>

<https://www.youtube.com/watch?v=iEYBhYydLwk>

<https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/kastro-larissas-argos/>

https://www.argolisculture.gr/media/1644/larissa_triptyxo_24x34_gr_sm.pdf

<https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/arhaiologiko-mouseio-argous/>

<https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/byzantino-mouseio-argolidas-argos/>